

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا تُصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَلَا عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَعَمَلُكُمْ بِهِمْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرهنگ ایثار و شهادت از منظر قرآن و روایات

آموزش
خادمیاران شهدای کشور

ویژه خادمیاران شهدا

۴- فرهنگ ایثار و شهادت در خادمیاری شهدا

۲- مفهوم ایثار و شهادت در روایات

۳- نمونه های ایثار و شهادت

۱- مفهوم ایثار و شهادت در قرآن

فصل اول: مفهوم ایثار و شهادت در قرآن

۱. ایثار در قرآن

ایثار به معنای مقدم داشتن نیازهای دیگران بر نیازهای شخصی، از برترین فضایل اخلاقی است که قرآن کریم بر آن تأکید دارد. این ویژگی، نه تنها موجب تعالی روح انسان می‌شود، بلکه همبستگی اجتماعی را افزایش داده و جامعه‌ای مبتنی بر تعاون و همدلی را شکل می‌دهد.

✓ تحلیل آیه مذکور

- - ایثار برخلاف غریزه‌ی طبیعی انسان که ابتدا به خود توجه می‌کند، یک رفتار معنوی و عالی است.
- - در این آیه، خداوند گروهی از مؤمنان را ستایش می‌کند که حتی در شرایط سخت، نیازهای دیگران را مقدم بر خود می‌دانند.
- - این رفتار موجب تقویت روابط اجتماعی و ایجاد وحدت در میان مسلمانان می‌شود.

"و آنها دیگران را بر خود مقدم می‌دارند، هرچند خود نیازمند باشند."

۲- شهادت در قرآن

□ تعریف شهادت: جانفشانی کامل در راه خدا و ارزش‌های الهی

□ ویژگی‌های شهادت :

• ایثار کامل و گذشت از خود:

شهید تمام تعلقات دنیوی مانند جان، آسایش و حتی ترس را کنار می‌گذارد تا در راه خدا و ارزش‌های الهی فداکاری کند. مثال: شهید کربلا حاضر شد جان خود و خانواده را فدای حق کند؛ شهید مدافع حرم، جان خود را در دفاع از مردم مظلوم منطقه گذاشت.

• بدون توقع دنیوی:

شهادت بر اساس انگیزه الهی و نه برای شهرت، ثروت یا قدرت است. نمونه عملی: شهید نیل‌فروشان و شهید سلیمانی بدون چشم‌داشت مالی یا اجتماعی در میدان‌های خطر حضور داشتند.

• پاداش بزرگ الهی:

خداوند برای شهید جایگاه ویژه‌ای در نظر گرفته است؛ مانند حیات نزد خدا، رزق و بهشت

✓ تحلیل آیه

- - این آیه شهادت را به عنوان یک "حیات معنوی" معرفی می کند.
- - شهدا نه تنها از دنیا جدا نشده اند، بلکه در مقام قرب الهی، بهره مند از نعمات خاص هستند.
- - شهادت پایان زندگی نیست، بلکه آغاز مرحله ای دیگر از حیات برتر نزد خداوند است.

"کسانی که در راه خدا کشته شده اند را مرده
مپندارید، بلکه آن ها زنده اند و نزد
پروردگارشان روزی می خورند."

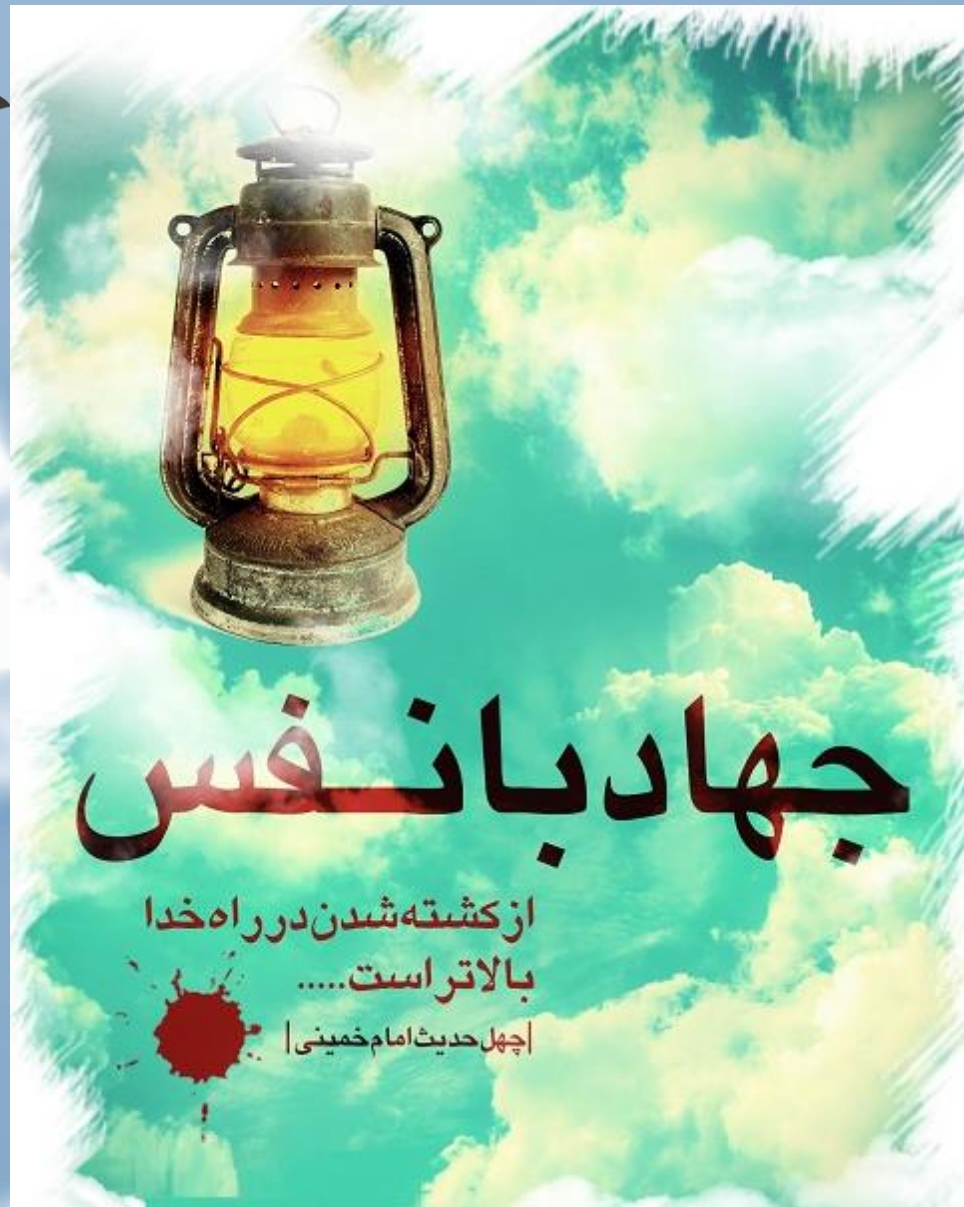
۳. جایگاه جهاد در قرآن

□ تعریف جهاد: کوشش و مبارزه در راه خدا و ارزش‌های الهی.

□ جهاد تنها به جنگ نظامی محدود نمی‌شود، بلکه شامل مبارزه با نفس، فساد، ظلم و مشکلات جامعه هم می‌شود. به عبارت دیگر، جهاد یعنی تلاش خستگی‌ناپذیر برای حفظ ایمان، عدالت و ارزش‌های انسانی.

□ انواع جهاد

- جهاد اکبر: مبارزه با نفس و گناه
- جهاد اصغر: مبارزه با دشمن در راه دفاع از حق

آموزش
خادمین اران شهدای کشور

✓ تحلیل آیه

• آیات مرتبط:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

- «و در راه خدا با کسانی که با شما می‌جنگند بجنگید، و از حد تجاوز نکنید؛ که خداوند تجاوزکاران را دوست ندارد.»

- جهاد اسلامی، دفاعی و هدفمند است: عبارت «الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ» نشان می‌دهد که: جهاد در اسلام تهاجمی و بی‌دلیل نیست، فقط در برابر کسانی است که جنگ را آغاز کرده‌اند، بنابراین، شهادت نتیجه دفاع از دین، جان و ارزش‌ها است، نه خشونت‌طلبی.
- حتی در جهاد، اخلاق و عدالت شرط است: عبارت «وَلَا تَعْتَدُوا» یعنی: تجاوز از حدود الهی حتی در میدان جنگ ممنوع است. اسلام اجازه ظلم، کشتن بی‌گناهان و رفتار غیرانسانی را نمی‌دهد.
- و تأکید پایانی آیه: «إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ» نشان می‌دهد که: جنگ بدون اخلاق، ارزش ندارد. شهادت فقط زمانی مقدس است که در چارچوب حق و عدالت باشد.

✓ تحلیل آیه

- شهادت فقط برای خاک نیست، برای انسانهاست: قرآن هدف جهاد و شهادت را دفاع از مظلومان معرفی می کند، نه قدرت طلبی.
- بی تفاوتی در برابر ظلم، نکوهش شده است آیه با لحن توبیخی سؤال می کند: چرا نمی جنگید؟ یعنی سکوت در برابر ظلم پذیرفته نیست.

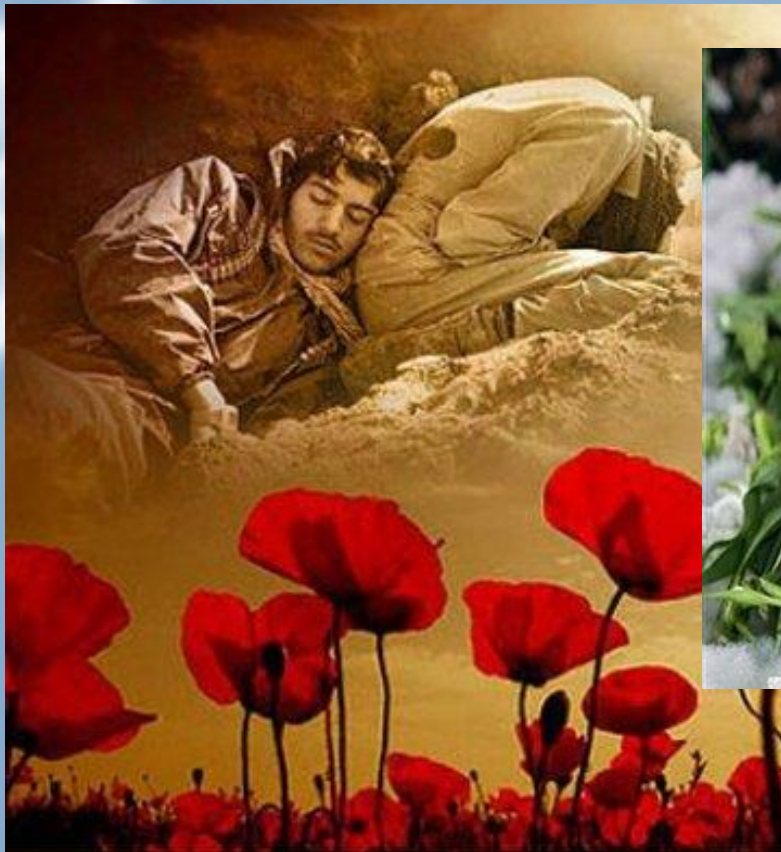
«چرا در راه خدا نمی جنگید،
برای دفاع از مردمان ضعیف مرد،
زن و کودک؟»

فصل دوم: ایثار و شهادت در روایات

• ایثار از مهم‌ترین مفاهیم اخلاقی در معارف اسلامی است که در روایات اهل بیت جایگاه ویژه‌ای دارد. پیامبر اکرم (ص) و ^{آموزش} حامیان آن شهیدای کشور

امام علی (ع) با گفتار و رفتار خود، الگوی عملی ایثار در زندگی فردی و اجتماعی را به مسلمانان معرفی کرده‌اند. بررسی روایات نبوی و علوی نشان می‌دهد که ایثار تنها یک فضیلت فردی نیست، بلکه عامل شکل‌گیری عدالت، همدلی و استحکام جامعه اسلامی است.

۱- ایثار از دیدگاه پیامبر اکرم (ص)

- ایثار یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های اخلاقی است که پیامبر اکرم (ص) در گفتار و رفتار خود بر آن تأکید داشتند. ایشان نمونه‌ی کامل ایثار بودند؛ هم در زندگی شخصی و هم در برخورد با مردم.

➤ حدیثی از پیامبر اسلام درباره‌ی ایثار:

- مَنْ آثَرَ عَلَى نَفْسِهِ أُوتِيَ مِنَ الرِّزْقِ بِغَيْرِ حِسَابٍ
- "کسی که دیگران را بر خود مقدم دارد، از روزی بی حساب بهره‌مند خواهد شد."

➤ تحلیل این حدیث:

- - ایثار موجب برکت و افزایش رزق در زندگی انسان می‌شود.
- - این ویژگی اخلاقی، وابستگی‌های مادی را کاهش داده و انسان را به درجات بالای معنوی نزدیک می‌کند.
- - فرد ایثارگر در جامعه مورد احترام است و پیوندهای اجتماعی قوی‌تری ایجاد می‌کند.

➤ نمونه‌های ایثار از زندگی پیامبر (ص)

□ هجرت از مکه به مدینه

❖ پیامبر جان و مال خود را رها کرد تا مردم را هدایت کند.

❖ ایثار او شامل از دست دادن راحتی، امنیت و اموال شخصی بود.

❑ مدارا با دشمنان و بی‌عدالتی‌ها

حتی با کسانی که به او ظلم کرده بودند، پیامبر با رأفت و صبر ایثار می‌کرد. برای نمونه: بازگشت به مکه پس از فتح بدون انتقام.

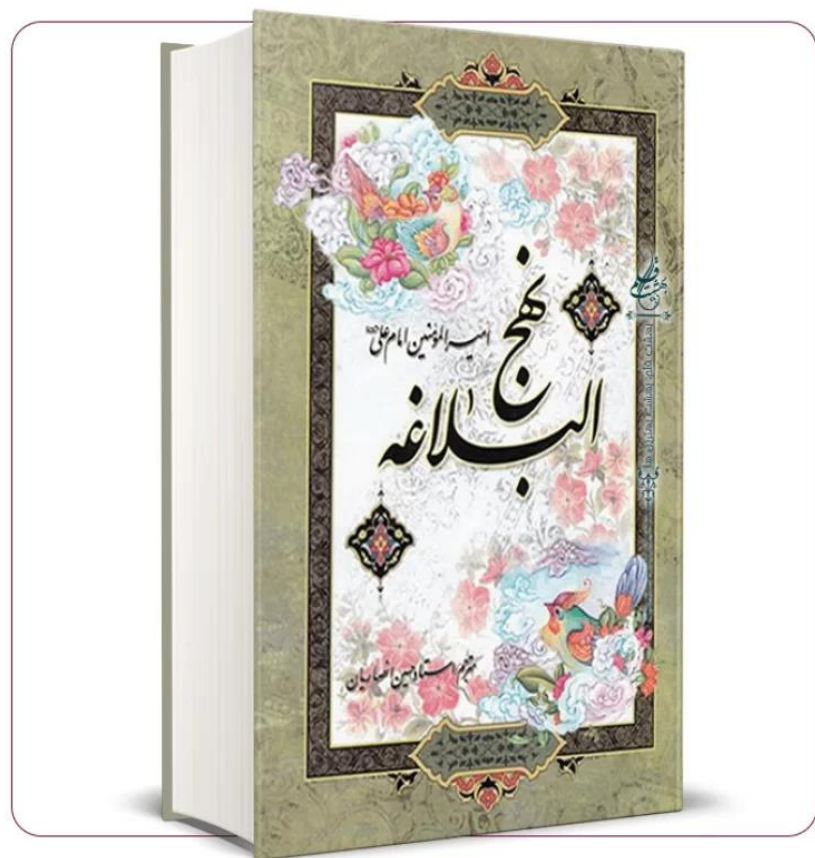
❑ توزیع اموال و رسیدگی به نیازمندان

پیامبر هر چه داشت برای نیازمندان صرف می‌کرد. ایثار پیامبر شامل مال و مقام اجتماعی نیز می‌شد. ایشان از جایگاه و قدرتش به نفع دیگران و عدالت استفاده کرد و نه برای مطامع شخصی.

۲- ایثار از نگاه امام علی (علیه السلام)

- امام علی (ع)، به عنوان نمونه‌ی کامل ایثار در تاریخ اسلام، در تمام مراحل زندگی خود از این ویژگی بهره بردند. یکی از برجسته‌ترین نمونه‌های ایثار ایشان در لیلۃ‌المبیت رخ داد، زمانی که ایشان جان خود را به خطر انداختند و به جای پیامبر (ص) در بستر ایشان خوابیدند تا نقشه‌ی دشمنان ناکام بماند.

- حدیث امام علی (ع) درباره‌ی ایثار:
- الْإِيثَارُ أَفْضَلُ الْكَرَمِ (نهج‌البلاغه، خطبه ۱۷۸)
- "ایثار برترین بخشش و بزرگ‌ترین جوانمردی است."

➤ نمونه‌های ایثار از زندگی امام علی (ع)

تقسیم بیت‌المال و اولویت دادن به نیازمندان

ایشان همیشه نیازمندان را پیش از خود و خانواده‌اش تأمین می‌کردند.

♦ مرجع:

• نهج‌البلاغه، خطبه ۱۹۸

«وَاللّٰهُ لَوْ أَنَّ بَيْنِي وَبَيْنَ الْكَوْثَرِ نَهْرًا مِنْ مَّاءٍ لَمْ أَشْرَبْ حَتَّى يَشْرَبَ الْمُسْلِمُونَ»

(الله را سوگند، اگر رودی از کوثر تا من بود، نمی‌نوشیدم تا مسلمانان نوشیده باشند).

• بحارالأنوار، ج ۴۳، ص ۲۵۰

پوشاندن زخم با سنگ به جای پارچه

در جنگ، وقتی زخم می‌خوردند، به جای استفاده از پارچه‌های نایاب، از سنگ یا پارچه‌های ساده استفاده می‌کردند تا از مال عمومی صرفه‌جویی شود.

♦ مرجع:

• نهج‌البلاغه، خطبه ۱۹۲ (در وصیت به امام حسن (ع))

می‌فرماید:

«وَأَعْلَمُ يَا بَنِيَّ أَنِّي قَدْ كُنْتُ أَصَابُ فِي الْوَجْهِ فَأَضَعُ الْحَجَرَ عَلَيْهِ وَلَا أَخْذُ مِنْ بَيْتِ الْمَالِ ثَوْبًا لِرُقْوَةِ»

(بدان پسر، من زخمی در صورتم می‌آمد و سنگ می‌گذاشتم روی آن، اما از بیت‌المال پارچه‌ای نمی‌گرفتم تا ببندم).

• بحارالأنوار، ج ۴۳، ص ۲۴۵

➤ نمونه‌های ایثار از زندگی امام علی (ع)

ایثار در شب شهادت: سه روز بی‌نان و

بی‌روزی

امام علی (ع) سه روز گرسنه بودند، اما نانی که به دست آوردند را به فقیر، یتیم و اسیر دادند.

♦ مرجع:

• بحار الأنوار، علامه مجلسی، ج ۴۳، ص ۲۳۸، حدیث ۱۷

• الامامة والسيادة، سید بن طاووس، ج ۱، ص ۲۳۰

• غایة المرام فی فضائل الامام امیر المؤمنین علی بن أبی

طالب (ع)، ص ۲۶۷

نکته: این واقعه با تفصیل مشابه در منابع شیعه آمده و اغلب

به عنوان آخرین سخاوت ایشان ذکر می‌شود.

۳. جایگاه شهادت در روایات اهل بیت (علیهم السلام)

- شهادت در احادیث امامان معصوم (ع) یکی از راههای رسیدن به سعادت و قرب الهی معرفی شده است. در نگاه دینی، شهادت نه تنها پایان زندگی نیست، بلکه آغاز حیات جاودانه‌ای نزد خداوند محسوب می‌شود.

• حدیث امام حسین (ع) درباره‌ی شهادت:

- تحلیل این حدیث:
- - شهادت در راه خدا، نشانه‌ی آزادگی و مبارزه با ظلم است.
- - زندگی بدون اصول و ارزش‌های انسانی، ارزشی ندارد.
- - شهیدان با ایثار خود، مسیر هدایت را برای نسل‌های آینده ترسیم می‌کنند.

- "مرگ را جز سعادت نمی‌بینم و زندگی با ستمگران را جز خواری نمی‌دانم."

فضیلت شهادت در احادیث امام صادق (علیه السلام)

• **امام صادق (ع)** در احادیث خود بارها بر جایگاه بلند شهیدان تأکید کرده‌اند و شهادت را یکی از درجات والای

ایمان معرفی کرده‌اند.

• این حدیث بیانگر فضیلت بزرگ شهادت در راه خدا است، بدون آنکه به زمان یا جنگ خاصی اشاره کند. پس عمومی است و شامل همه شهدای راه خدا می‌شود.

• «در راه خدا» یعنی دفاع از دین، عدالت، مردم بی‌گناه، سرزمین مسلمانان، یا مقاومت در برابر ظلم.

• این حدیث می‌گوید: آمرزش گناهان از اولین لحظه جاری شدن خون یا اشک شهید آغاز می‌شود — نه پس از مرگ یا در روز قیامت. یعنی خداوند بلافاصله توبه شهید را می‌پذیرد و گناهانش را می‌آمرزد.

• این نشان‌دهنده مقام والای شهید در نزد خدا است؛ چراکه شهادت نه یک مرگ معمولی، بلکه حیاتی دیگر است — حیات در رضای خدا.

• اشک شهید هم نشانه ایمان و حسرت بر فوت فرصت‌های عبادت است، نه ترس از مرگ. خداوند همین لحظات را مورد قبول قرار می‌دهد.

«مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ أَوَّلَ دُمُوعٍ
تَسِيلُ مِنْ عَيْنِهِ وَأَوَّلَ دَمٍ يَسِيلُ مِنْ جَسَدِهِ
يَكْفِرُ بِهِ كُلَّ ذَنْبٍ كَانَ فِيهِ»

هر کس در راه خدا کشته شود، اولین اشکی که از چشمش جاری شود و اولین قطره خونی که از بدن او ریزش کند، تمام گناهانش را می‌آمرزد.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - صدر اسلام

حَمَزَه بن عبدالمطلب (عم پیامبر) - ایثار در دفاع از

اسلام

مصدق ایثار:

حضرت حمزه (رضی الله عنه) یکی از اولین و شجاع ترین مردان اسلام بود. پس از اسلام آوردن، بدون ترس از قریش، از پیامبر (ص) دفاع کرد. در جنگ احد، با وجود سن بالا، در خط مقدم جنگ ایستاد و در راه دفاع از اسلام و پیامبر شهید شد.

ایثار: جان خود را فدا کرد تا اسلام زنده بماند. او نه تنها شهید شد، بلکه بدن مطهرش به وحشیت به شدت آسیب دید (مثلاً زنده زنده قلبش خورده شد)، اما از دفاع دست نکشید.

۳. نمونه های ایثار و شهادت

عمار یاسر و مادرش سُمیّه – ایثار در برابر شکنجه

مصدق ایثار:

سُمیّه بنت خیاط، همسر یاسر و مادر عمار، اولین شهیده تاریخ

اسلام است. قریش او را به شدت شکنجه دادند تا از اسلام

منصرف شود، اما او گفت:

«ما را از اسلام نخواهید زد، ما به خدا ایمان داریم.»

و در شکنجه کشته شد.

ایثار: او جان خود را فدا کرد تا به ایمانش وفادار بماند. این،

اولین نمونه ایثار در برابر ظلم و فشار بود.

۳. نمونه های ایثار و شهادت

بلال حبشی - ایثار در تحمل سختی برای ایمان
مصدق ایثار:

بلال، برده‌ای حبشی بود که به اسلام آمد. قریش او را در روزهای گرم مکه روی شن‌های داغ می‌انداختند و بر او سنگ می‌گذاشتند تا از اسلام کفر بگویند. اما او فقط می‌گفت:
«أَحَدٌ، أَحَدٌ» (خدا یکی است!)

ایثار: تحمل شکنجه‌های وحشتناک را برای حفظ ایمان پذیرفت. ایثار او، ایثار در برابر ظلم و تحقیر اجتماعی بود.

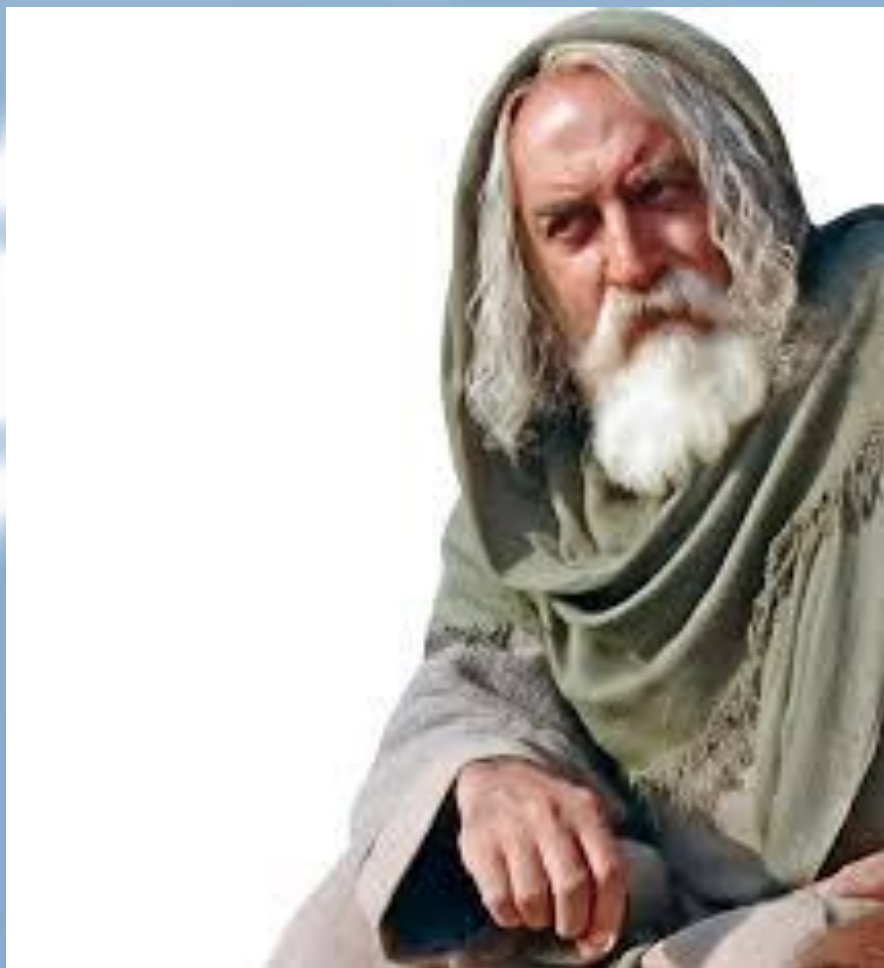

۳. نمونه های ایثار و شهادت

سلمان فارسی - ایثار در جستوجوی حقیقت
مصدق ایثار:

سلمان از جوانی در جستوجوی دین حق بود. از ایران به شام رفت، از آنجا به مدینه، و در طول این مسیر، همه دارایی، خانواده و مقام خود را از دست داد. وقتی به اسلام رسید، تمام عمرش را وقف خدمت به پیامبر (ص) و مسلمانان کرد. در جنگ خندق، با دستان یخ زده اش، در حفر خندق شرکت کرد.

ایثار: او ایمان و حقیقت را بالاتر از همه چیز گذاشت و تمام زندگی اش را فدا کرد تا به حق برسد و به آن خدمت کند.

۳. نمونه های ایثار و شهادت

حُذیفه بن الیمان - ایثار در جاسوسی برای اسلام

مصدق ایثار:

حذیفه در جنگ خندق، به دستور پیامبر (ص)، خطرناک‌ترین مأموریت را پذیرفت: وارد لشکر قریش شد تا اخبار دشمن را بیاورد. در میان دشمنان، در معرض کشتار بود، اما با شجاعت و هوش، اطلاعات مهمی به اسلام آورد.

ایثار: جان خود را در معرض خطر قرار داد تا امت اسلام مصون بماند. ایثار او، ایثار هوشمندانه و استراتژیک بود.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - اسلام

حضرت ابراهیم (ع) - ایثار در برابر خانواده و وطن
مصدق ایثار:

حضرت ابراهیم (ع) در راه تبلیغ توحید، از خانواده و وطن خود جدا شد. مردم او را به آتش انداختند، اما خداوند او را نجات داد. سپس دستور داده شد که پسرش، اسماعیل (ع)، را قربانی کند - که نماد ایثار کامل در راه خدا است.

شرح:

او نه تنها از خانواده و مال، بلکه از عزیزترین فرزندش نیز در راه اطاعت خدا گذشت. این ایثار، نماد وفاداری مطلق به خدا است، حتی وقتی دستور، سخت‌ترین قربانی را می‌طلبد.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - اسلام

حضرت یوسف (ع) - ایثار در برابر وسوسه و قدرت
مصدق ایثار:

حضرت یوسف (ع) در جوانی به بردگی فروخته شد، سپس به
دلیل زیبایی و فضیلت، مورد اغوا قرار گرفت، اما گفت:
«مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ» (سبحان الله، این رب من
است که به من نیکی کرد)

و از گناه دوری کرد، حتی با خطر زندان.

شرح:

ایثار او، ایثار در برابر وسوسه شهوت و قدرت بود. او به جای

لذت زودگذر، به ایمان و عفت اهل بیت داد و سالها در زندان

۳. نمونه های ایثار و شهادت - اسلام

حضرت محمد (ص) - ایثار در راه تبلیغ اسلام

مصدق ایثار:

پیامبر (ص) ۲۳ سال از عمر مبارکش را وقف تبلیغ اسلام کرد. متحمل شکنجه، تحریم اقتصادی (در شعب ابی طالب)، کتک خوردن، تحقیر و قتل عزیزانش (همانند حمزه و یعقوب پسرش) شد، اما هرگز از مأموریت خود دست نکشید.

شرح:

او همه چیزش را - آسایش، ثروت، امنیت، عزیزان - فدا کرد تا پیام الهی به مردم برسد. ایثار او، ایثار رسالت محور بود: نه برای قدرت، بلکه برای نجات بشریت.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - اسلام

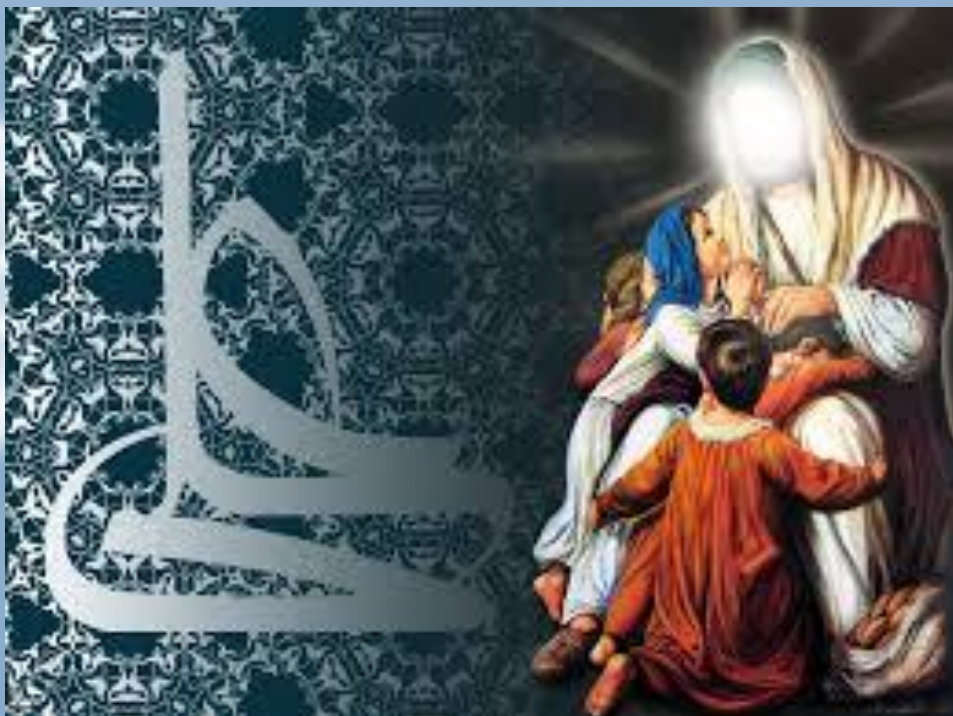
امام علی (ع) - ایثار در شب هجرت

مصدق ایثار:

در شب هجرت پیامبر (ص) از مکه به مدینه، امام علی (ع) به دستور خدا و پیامبر، به جای پیامبر در رختخوابش خوابید تا قریش او را بکشند.

شرح:

او جان خود را فدا کرد تا پیامبر (ص) زنده بماند. این، اوج ایثار در راه دین و ولایت است: جان دادن برای نجات دیگری، به ویژه پیامبر خدا.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - اسلام

امام حسین (ع) - ایثار در راه اصلاح امت
مصدق ایثار:

امام حسین (ع) با داشتن امکان حکومت، به جای تسلیم به ظلم یزید، راه ایثار و شهادت را انتخاب کرد. در کربلا، با چند نفر، در برابر ارتش هزاران نفره ایستاد و همراه خانواده و یارانش شهید شد.
شرح:

ایثار او فدا کردن خود، فرزندان، برادران و یاران برای زنده نگه داشتن اسلام واقعی بود. هدفش، قدرت نبود، بلکه نگه داشتن دین از فنا و تحریف بود. شهادت او، "نبرد برای بقای اسلام" بود.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید قاسم سلیمانی

مصدق ایثار:

او از جوانی در راه دفاع از انقلاب و مرزهای کشور ایستاد.
در جنگ تحمیلی، در عملیات‌های مختلف (مثل والفجر ۸
و خیبر) شرکت کرد و بارها مجروح شد.

شرح:

ایثار او، ایستادگی در خط مقدم جنگ و رهبری
عملیات‌های حساس با خطر مرگ بود. او نه تنها جان خود
را فدا کرد، بلکه تمام عمرش را وقف دفاع از اسلام و ملت
کرد.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید محمدحسین فهمیده

مصدق ایثار:

در ۱۳ سالگی، در جنگ تحمیلی، به دستور فرمانده، یک دستگاه تانک عراقی را منفجر کرد و در عملیات کشته شد.

شرح:

ایثار او، فدا کردن جان در سن کودکی برای دفاع از سرزمین اسلام بود. نماد کودک شهید و ایثارگری بی چشم داشت.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید حجت الاسلام رجایی (رئیس جمهور شهید)
مصدق ایثار:

به عنوان رئیس جمهور، در بمب گذاری تروریستی
در دفتر نمایندگی مجلس شهید شد.

شرح:

ایثار او، خدمت به کشور در شرایط جنگ و تحریم
و پذیرش خطر مرگ در منصب بود. او نشان داد
که خدمت به مردم، حتی با تهدید جان، ارزشمند
است.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

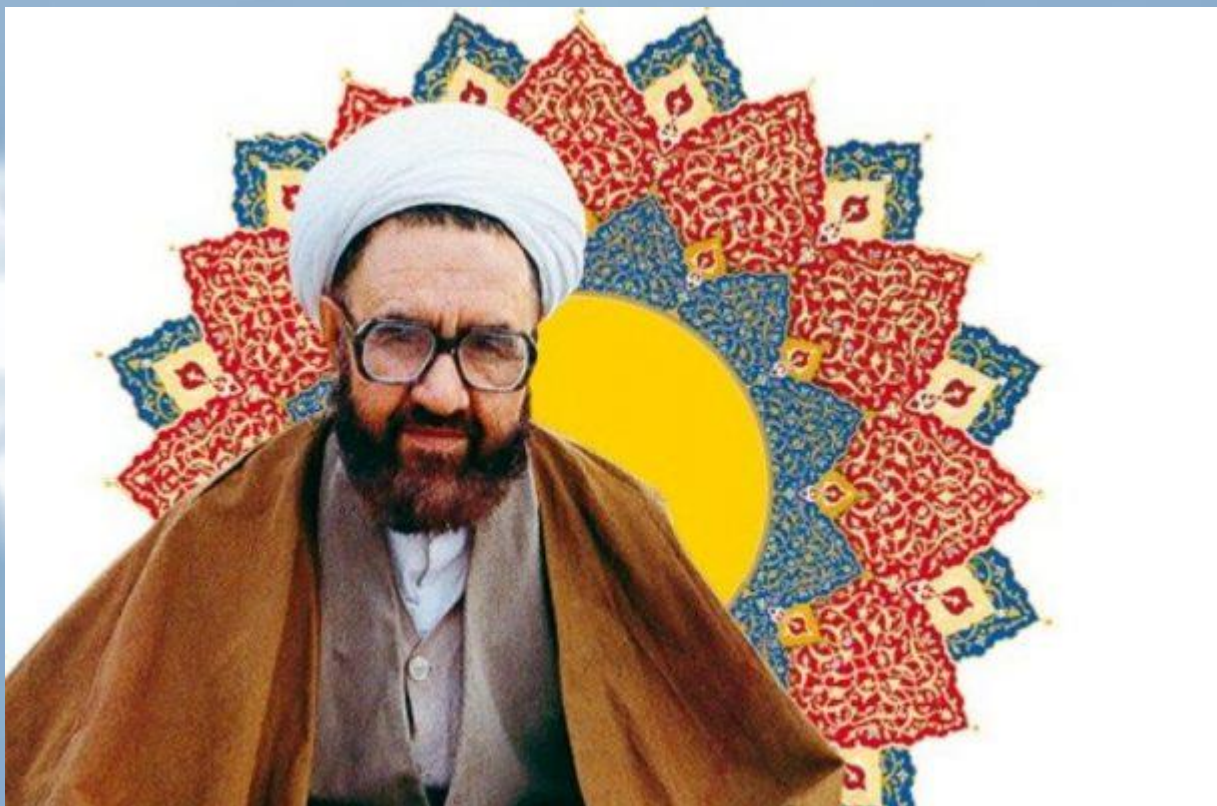
شهید مرتضی مطهری

مصدق ایثار:

فیلسوف و متفکر بزرگ اسلامی، به دست گروه
تروریستی فداییان خلق کشته شد.

شرح:

ایثار او، شهادت در راه اندیشه و تربیت نسل بود.
او با قلم و سخن می جنگید و در نهایت جانش را
برای انتشار اندیشه اسلامی داد.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید محسن حججی

مصدق ایثار:

او عضو بسیج و نیروهای ویژه سپاه قدس بود که به صورت داوطلبانه وارد سوریه شد تا در راستای دفاع از حرم حضرت زینب (س) و مقابله با گروهک‌های تروریستی مانند داعش و الجبهه النصره (تحت حمایت برخی قدرت‌های منطقه‌ای و غربی) فعالیت کند.

در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴)، در منطقه جنوب دمشق، درگیر تروریست‌ها شد و پس از مجروح شدن و اسیر شدن، به وحشیت شهید شد. بدن مطهرش را دشمنان به بسته‌ای شبیه به بمب متصل کردند و سعی کردند آن را منفجر کنند، اما نیروهای مقاومت با احتیاط بالا، بدن او را بازیابی کردند.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید ابراهیم همت

او از جوانی در راه دفاع از انقلاب اسلامی و ارزش های دینی ایستاد. در جنگ تحمیلی، به عنوان فرمانده بسیج و سپاه، در عملیات های بزرگی مانند والفجر ۸ و بیت المقدس حضور داشت. پس از جنگ، به عنوان فرمانده منطقه ۱۵ خاتم در تهران فعالیت کرد، اما همچنان در راه دین و انقلاب آماده بود.

در سال ۱۳۸۵ (۲۰۰۶)، در جریان جنگ ۱۲ روزه اسرائیل و حزب الله لبنان، به صورت داوطلب و به عنوان مشاور نظامی به لبنان رفت تا در کنار نیروهای مقاومت، در دفاع از جنوب لبنان شرکت کند. در یکی از عملیات های رصد و مقابله با حملات اسرائیلی، در نزدیکی شهر نبالوس، به شهادت رسید.

◆ شرح ایثار:

شهید همت نه تنها در جنگ تحمیلی ایثار کرد، بلکه پس از جنگ، با داشتن موقعیت بالا در نظام، دوباره به جبهه رفت — نشان دهنده این است که برای او خدمت و ایثار، وظیفه ای ابدی بود، نه فقط دوران جوانی.

حضور او در لبنان، بدون عنوان، بدون رسانه، بدون تبلیغ بود. فقط به عنوان یک فرمانده مجاور، در کنار رزمندگان حزب الله، می جنگید.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

شهید حسن طهرانی مقدم

مصدق ایثار:

فرمانده برجسته سپاه قدس، که سال‌ها در حمایت از نیروهای مقاومت در لبنان، فلسطین و سوریه فعالیت نظامی و مشاوره‌ای داشت. در سال ۱۳۹۰ (۲۰۱۲)، در یک انفجار در پایگاه موشکی ایران کشته شد (احتمالاً عمل تروریستی).

شرح ایثار:

او نقش کلیدی در تقویت توان دفاعی نیروهای مقاومت (از جمله حزب‌الله) در برابر اسرائیل داشت. ایثار او، فدا کردن عمر و جان برای توانمندی نظامی جبهه مقاومت بود تا اسرائیل نتواند آزادانه تجاوز کند.

آموزش
خامیاران شهدای کشور

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

بعد از اتمام مأموریت موقت سوریه، داوطلبانه به طور رسمی وارد نیروی قدس سپاه شد و جهاد در سوریه را ادامه داد، گویا تازه به خواسته و جایگاهش رسیده و حاضر نبود آن را با هیچ چیز دیگری عوض کند، در همان سال با خانواده‌ای فرهنگی مذهبی آشنا شده و تقدیر و قسمت این شد که در سال ۱۳۹۶ ازدواج این شهید صورت گیرد و چند روز بعد از عروسی دوباره عازم سوریه شد. به دلیل تخصص و تجربه جهادی که داشت میتوانست در ایران به تدریس در دانشگاه سپاه بپردازد اما جهاد و مبارزه علیه تروریست‌ها و تکفیری‌ها را ترجیح داد. او همواره به خانواده می‌گفت که در سوریه به تخصص و وجودم بیشتر نیاز است.

سرانجام پس از گذشت حدود ۳ سال نبرد علیه تروریست‌ها و دشمنان اهل بیت (ع) در صبحگاه ۲۸ بهمن ماه سال ۱۳۹۸ در غرب حلب، منطقه شیخ عقیل در حین مأموریت مورد اصابت ترکش موشک قرار گرفت و به آرزوی دیرینه خود که شهادت در راه خدا بود نائل گردید.

۳. نمونه های ایثار و شهادت - انقلاب اسلامی

مادر شهید : ۴ ماه اول خبر نداشتیم مجید می خواهد به سوریه برود، بعدها که متوجه شدیم می دیدیم مجید می خواست ما را راضی کند که به این نبرد برود خب هر پدر مادری آروزی ازدواج فرزندش را دارد؛ برای پسرمان به خواستگاری رفته بودیم و مراحل آخر را طی می کردیم که برادر بنده فوت کرد و آخرش هم بدون خداحافظی به سوریه رفت.

مجید خیلی به خانواده احترام می گذاشت اما وقتی حضرت زهرا را در خواب می بیند که به مجید می گوید که یک هفته قبل از اینکه به سوریه بروی می آیی پیش خودم؛ لذا هر کس باشد می تواند دل بکند واقعاً مجید دل کند و هر شب کارش گریه وزاری شده بود و در پیام هایی به دوستش نوشته بود که خودم هم نمی دانم چه شده و حضرت زینب با من چه کرده که آرام و قرار ندارم و کارم شده قرآن خواندن و گریه و زاری؛ مجید چه چیزی در وجودش بود که حضرت زینب چنان مجید را می خرد که مجید از همه چیز در دنیا و امکانات مدرن دل بکند ان شاءالله که همه قدر این جوانان را بدانند.

مجید حرّ مدافعان حرم شد و با شهدای دیگر فرق دارد خداوند مجید را انتخاب کرد تا به کل دنیا ثابت کند که مجید را به عرش اعلیٰ ببرد.

فصل چهارم - فرهنگ ایثار و شهادت در خادמיاری شهدا

ایثار و شهادت تنها مربوط به میدان جنگ نیست، بلکه در زندگی روزمره انسان‌ها نیز جلوه‌های فراوانی دارد. ایثار یعنی ترجیح دادن نیاز دیگران بر خواسته‌های شخصی، حتی در مسائل ساده‌ای مانند صرف زمان، توجه و کمک به اطرافیان. هر جا انسان از راحتی، منافع یا خواسته‌های خود برای رفع مشکل دیگران می‌گذرد، روح ایثار زنده می‌شود. شهادت نیز اگرچه بالاترین مرتبه ایثار است، اما فرهنگ آن در زندگی روزمره با اخلاص، مسئولیت‌پذیری و آمادگی برای فداکاری نمود پیدا می‌کند. کسی که صادقانه در مسیر حق می‌ایستد، در برابر سختی‌ها صبر می‌کند و از ارزش‌ها دفاع می‌کند، در حقیقت در مسیر فرهنگ شهادت حرکت می‌کند. این نگاه باعث می‌شود جامعه‌ای مسئول، همدل و مقاوم شکل بگیرد.

رهبر انقلاب در دیدار اعضای کنگره ملی شهدای سبزوار و نیشابور:

حفظ یاد شهید و شهید پرور جهاد است

شناسنامه های شهر خودمان را به جوان هایمان بشناسانیم

خادمیاران شهدا، ادامه دهندگان عملی راه ایثار و شهادت هستند.

- ✓ خدمت به خانواده شهدا
- ✓ حفظ حرمت مزار شهیدان
- ✓ انتقال فرهنگ ایثار به نسل جوان
- ✓ خادمیاری یعنی گذشتن از وقت، توان و آسایش شخصی برای زنده نگه داشتن یاد و پیام شهدا.
- ✓ نقش خادمیاران فقط خدمت ظاهری نیست، بلکه الگوسازی اخلاقی و فرهنگی برای جامعه است.
- ✓ رفتار، گفتار و نیت خادمیار می تواند پیام شهدا را به دل ها منتقل کند و نشان دهد که فرهنگ ایثار هنوز زنده است.
- ✓ خادمیاران پل ارتباطی میان نسل امروز و آرمان های شهدا هستند و رسالت بزرگی در پاسداری از این فرهنگ الهی بر عهده دارند.

آسیب‌شناسی نگاه نادرست به ایثار و شهادت

یکی از مهم‌ترین چالش‌های امروز جامعه، برداشت سطحی یا نادرست از ایثار و شهادت است. برخی تصور می‌کنند ایثار فقط مخصوص میدان جنگ یا شرایط خاص تاریخی است، در حالی که در معارف اسلامی، ایثار یک سبک زندگی دائمی است. اگر ایثار فقط به گذشته محدود شود، کم‌کم از متن زندگی مردم فاصله می‌گیرد.

از سوی دیگر، گاهی شهادت به اشتباه به خشونت یا مرگ‌طلبی تعبیر می‌شود، در حالی که در منطق قرآن و اهل بیت، شهادت نتیجه‌ی زندگی آگاهانه، مسئولانه و حق‌طلبانه است. شهید کسی است که برای دفاع از ارزش‌ها زندگی می‌کند و در نهایت جان خود را فدا می‌سازد، نه کسی که به دنبال مرگ باشد.

خطر بزرگ‌تر، عادی شدن نام شهید است؛ اینکه فقط اسم و تصویر بماند اما پیام و راه فراموش شود. اینجاست که نقش خادمایان بسیار مهم می‌شود؛ چون آن‌ها می‌توانند با روایت درست، عمق معنای ایثار و شهادت را به مردم منتقل کنند.

تفاوت ایثار، فداکاری و گذشت

برای فهم دقیق‌تر ایثار، لازم است آن را از مفاهیم نزدیکش جدا کنیم:

گذشت یعنی انسان از حق شخصی خود بگذرد؛ مثلاً از خطای کسی چشم‌پوشی کند.
فداکاری یعنی تحمل سختی برای کمک به دیگران؛ مثلاً کسی وقت یا توان خود را
برای رفع مشکل دیگری صرف کند.

اما ایثار یک مرحله بالاتر است: یعنی انسان دیگران را بر خود مقدم بدارد، حتی وقتی
خودش در سختی است.

قرآن کریم در وصف مؤمنان واقعی می‌فرماید: «يُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ
خَصَاصَةٌ» یعنی دیگران را بر خود مقدم می‌دارند، حتی اگر خودشان نیازمند باشند.

شهدا بالاترین نمونه ایثارند، چون نه تنها از مال و راحتی، بلکه از جان خود گذشتند.

فهم این تفاوت‌ها کمک می‌کند ایثار را در زندگی روزمره هم بشناسیم و تمرین کنیم.

نقش خانواده شهدا در استمرار فرهنگ ایثار

وقتی از ایثار و شهادت صحبت می‌کنیم، نباید فقط به خود شهید نگاه کنیم. خانواده شهدا، به‌ویژه مادران، همسران و فرزندان آنان، ایثارگران خاموش‌اند. صبر، استقامت و رضایت آن‌ها، ادامه‌ی همان مسیر شهادت است.

مادر شهید، فرزندش را برای خدا تقدیم می‌کند؛ همسر شهید، سال‌ها تنهایی و مسئولیت را با افتخار تحمل می‌کند. این ایثار، کمتر دیده می‌شود اما تأثیر عمیقی در جامعه دارد.

خادمیاران شهدا در ارتباط با خانواده‌ها باید بدانند که خدمت آن‌ها فقط یک وظیفه اداری نیست، بلکه احترام به یک قله معنوی است.

نوع برخورد، گفتار و حتی نیت خادمیار می‌تواند دل خانواده شهید را آرام یا آزرده کند.

گلستان / گلزارهای شهدا؛ یک دانشگاه تربیتی

گلستان شهدا فقط محل دفن شهیدان نیست؛ بلکه یک دانشگاه انسان‌سازی است. هر مزار شهید، یک درس دارد: درس ایمان، غیرت، مسئولیت‌پذیری و اخلاص.

وقتی زائر وارد گلستان شهدا می‌شود، اگر فقط فاتحه بخواند و برود، بهره کمی برده است؛ اما اگر با روایت درست زندگی شهدا روبه‌رو شود، نگاهی به زندگی تغییر می‌کند. اینجاست که خادمیاران نقش معلم و راوی را پیدا می‌کنند. شهدا هرکدام نماینده یک بُعد از ایثار هستند. انتقال این پیام‌ها، رسالت مهم خادمیاران است.

پیوند ایثار با سبک زندگی امروز

ایثار فقط در میدان نبرد نیست؛ امروز هم می‌شود ایثارگر بود:

در خانواده، با گذشت و مسئولیت‌پذیری

در جامعه، با کمک به نیازمندان و رعایت عدالت

در فضای مجازی، با حفظ آبروی دیگران و انصاف در قضاوت

کسی که در برابر ظلم سکوت نمی‌کند، کسی که حق دیگران را پایمال نمی‌کند، کسی که برای آرامش جامعه از منافع شخصی خود می‌گذرد، در مسیر فرهنگ شهادت حرکت می‌کند.

معلم فداکار

مسئولیت امروز ما در برابر خون شهدا

شهدا از ما چه می خواهند؟

آنها نمی خواهند فقط نامشان را تکرار کنیم یا عکسشان را نصب کنیم؛

شهدا از ما می خواهند:

راه حق را بشناسیم

در برابر ظلم و بی عدالتی بی تفاوت نباشیم

اخلاق، صداقت و خدمت را در جامعه زنده نگه داریم

خادمیاران شهدا، امانت داران این پیام اند. هر رفتار و هر خدمت آنها می تواند یاد شهدا

را زنده تر کند یا کمرنگ تر.

اگر ایثار و اخلاص شهدا در رفتار خادمیاران دیده شود، فرهنگ شهادت زنده خواهد

ماند.

خادمیاران شهیدای کشور

«یاد شهدا فقط با یادآوری نیست؛ با زندگی، عمل و خدمت به دیگران
زنده می ماند.»
«هر حرکت ما، هر قدم کوچک برای کمک به دیگران یا حفظ
ارزش ها، ادامه راه شهداست.»

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَرَّكَ فَتْلَهُ وَسَبَّحَ اسْمُهُ إِنَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

از توجه شما متشکرم

 Khadem_yaran_shohada

 Khademyarshohada.com

 khademyaran_resane

